

TRANSPORDI KIHIT

Ülesanded:

- ◆ sõnumi tükeldamine pakettideks (fragmenteerimine)
- ◆ pakettide edastamine võrgukihile
- ◆ pakettide vastuvõtmine võrgukihilt
- ◆ sõnumi defragmenteerimine

Kui alumised kihid ei garanteeri, siis ka:

- ◆ kontrollsumma lisamine saadetavale pakatile ja selle kontrollimine paketi vastuvõtul
- ◆ paketi korduv saatmine

Protokollide liigid:

1. Ühenduse loomisega (näit. TCP)
2. Ilma ühendust loomata (näit. UDP)

TCP – Transmission Control Protocol RFC 761

Omadused:

- pakub kasutajale teenust: “Toimetan veatult kohale suvalise pikkusega andmekamaka”
- tekitab *full duplex* virtuaalse kanali (ühenduse) kahe jaama vahel

- saatmisel sõnum fragmenteeritakse pakettideks, vastuvõtul tomub defragmenteerimine
- veatu kohaletoidetamine tagatakse:
  - pakettide nummerdamisega
  - paketi kontrollsumma arvutamise ja vastvõtja kinnitusega paketi kättesaamise kohta
  - kindel ajavahemik, mille jooksul vastuvõtja kinnitus paketi kättesaamise kohta peab jõudma saatjani
  - kui kinnitus ei saabu õigel ajal (*timeout*), siis toimub paketi korduvsaatmine
- *urgent* ja *push* funktsioonid
- 16-bitised TCP-teenuse kasutaja identifikaatorid (*port*)
- elegantne (*graceful*) ühenduse (transpordiseanssi) lõpetamine

Pakutavad teenused:

OPEN – ühenduse loomine
SEND – sõnumi saatmine
RECEIVE – sõnumi vastuvõtmine
STATUS – ühenduse olek
CLOSE – ühenduse lõpetamine

Ühenduse loomine:

Transporditeenuse kasutajate (ühenduse mõlema poole) adresseerimine – pistikud (*sockets*):

- ♦ jaama IP-aadress
- ♦ pordi number

Pordid 1..1023 on reserveeritud serverite jaoks, näiteks:

13	daytime	UDP
13	daytime	TCP
20	FTP-data	TCP
21	FTP-control	TCP
23	Telnet	TCP
25	SMTP	TCP
37	time	UDP
37	time	TCP
79	finger	TCP
80	http	TCP

Kliendid võivad kasutada suvalisi (antud hetkel vabu) porte > 1023

Ühenduse olekut kirjeldab TCB (*Transmission Control Block*)

Ühenduse identifikaatoriks on TCB aadress

TCP päis (32-bitised sõnad):

Source port			Destination port		
Sequence number					
Acknowledgment number					
Data offset	Reserved	Flags	Window size		
Checksum			Urgent pointer		
Options				Padding	

Sequence number

Paketi esimese andmebaidi suhteline aadress sõnumis

Acknowledgment number

Vastuvõetud baitide arv

Data offset

TCP päise pikkus sõnades

Flags

URG = 1 kui väli *Urgent pointer* on kehtiv

ACK = 1 kui väli *Acknowledgment number* on kehtiv

PSH = 1 kui pakett ei kuulu saadetava sõnumi koosseisu;
pakett edastatakse ehedal kujul vastuvõtjale

RST = 1 ühenduse *reset*

SYN = 1 kui soovitakse luua transpordiühendus

FIN = 1 kui soovitakse ühendus katkestada (vajab teise poole kinnitust)

Window size

Paketi saatja teatab, kui pikka paketti on ta võimeline vastu võtma.

Checksum

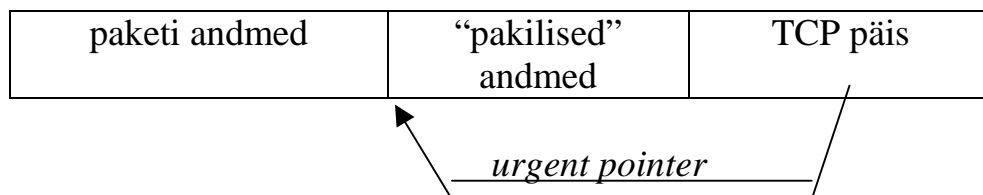
Kontrollsumma = andmed + TCP päis + nn. pseudopäis

Pseudopäis moodustatakse nii paketi saatmisel kui ka vastuvõtul kontrollsumma arvutamise käigus; osa selles olevaid andmeid annab selleks võrgukiht (protokoll IP):

Internet source address		
Internet destination address		
Zero	Transport protocol	Packet length

Urgent pointer (spetsiaalselt TELNET vajaduste rahuldamiseks)

TCP pakett:

TCP stsenaariumid:

Kasutatavad lühendid:

SEQn – Sequence number

ACKn - Acknowledgment number

1. Ühenduse loomine

A -> B

SYN = 1, SEQn = 100 (suvaline number)

B -> A

SYN = 1, ACK = 1,
ACKn = 101 (saabunud SEQn + 1),
SEQn = 300 (suvaline)

A -> B

ACK = 1, ACKn = 301 (saabunud SEQn + 1),
SEQn = 101 (saanunud ACKn)

2. Andmevahetus

A -> B

SEQn = 101, DATA = 5 (paketi pikkus),
ACK = 1, ACKn = 301

B -> A

SEQn = 301, DATA = 13, ACK = 1,
ACKn = 106 (saabunud SEQn + DATA)

A -> B

SEQn = 106, ACK = 1, ACKn = 314

3. Ühenduse katkestamine

A -> B

SEQn = 106, ACK = 1, ACKn = 314,
FIN = 1

B -> A

B -> A   SEQ_n = 314, ACK = 1, ACK_n = 107

A -> B   SEQ_n = 314, ACK = 1, ACK_n = 107,
DATA = 5 (veel on saatmatta baite)

B -> A   SEQ_n = 107, ACK = 1, ACK_n = 319

A -> B   SEQ_n = 319, ACK = 1, ACK_n = 107,
FIN = 1

B -> A   SEQ_n = 107, ACK = 1, ACK_n = 319

NB! ACK = 0 vaid suhtlemise kõige esimeses paketis!

TCP ooteajad:

Liik	Semantika	Tegevus <i>timeout</i> korral	UNIX 4.3BSD sekundites
Retransmission timer	Kinnituse ootamine	Paketi korduv saatmine	dünaamiline
Persistence timer	Ühenduse säilumise kontroll	1-baidise kontrollpaketi saatmine	5
Quiet timer	Pärast ühenduse katkemist ootab paketti, kus RST = 1	Ühendus katkestatakse lõplikult	30
Keep-alive timer			45
Idle timer			360

UDP – User Datagramm Protocol RFC 768

UDP päis:

Source port number	Destination port number
Length	Checksum

Tähtsaim kasutaja: SNMP